

Rom 9, 18

18: derfor viser han miskunn mot den han vil, og forherder den han vil.

Dette er oppsummeringen/konklusjonen på de to eksemplene han har tatt fram her; dette om Guds nåde over folket på deres vandring i ørkenen, og om Faraos forherdelse. Hovedvekten legges her tydelig nok på ordene "den han vil". Så sterkt følger apostelen opp det han har som sitt mål her, nemlig å bryte fullstendig ned ethvert argument som bygger på noen som helst form for egenrettferdighet eller andre fortrinn. Og på den andre side fremheve Guds majestetiske frihet til å benåde, eller tvert imot overlate synderen til den evige pine. Paulus går ennå ikke inn på noen nærmere forklaring på dette, men fortsetter bare med de sterkeste uttrykk å knuse de egenrettferdige og selvgode.

Som motsetning til å vise miskunn, setter han her forherde, og ikke: bli vred eller fordømme (som kunne synes å være mer naturlig motsetning til å "vise miskunn"). Men dette har han helt klart all grunn til, med bakgrunn i det eksemplet om Faraos som han nettopp har vist. Det var forherdelsen som var det mest markerte der. Men nettopp i det ligger det også en spesiell, tankevekkende lærdom. Når Gud "miskunner" seg over et menneske, gir han det Åndens nåde til omvendelse og tro. Men når Gud derimot vil straffe en synder med sin evige vrede, skjer det ved at han lar ham bli stående uten denne nåden og overlatt til seg selv, så han uten videre forblindes og "forherdes" i sine synder. Dermed er det i virkeligheten meget rett når "forherde" settes opp som motsetning til at Gud "viser miskunn". Måtte vi så aldri glemme den advarselen som ligger i dette!

Men hvordan skal vi så oppfatte ordene den han vil - "Gud viser miskunn mot den han vil, og forherder den han vil"? Jo, disse ordene henviser jo klart til de eksemplene som nettopp har vært nevnt; hvordan Gud forbarmet seg over folket i ørkenen, men forherdet Faraos. Og da skulle det ikke være vanskelig å se at årsaken til hvordan Gud handler forskjellig med disse, ligger i hvordan disse menneskene forholder seg forskjellig til Guds ord. Samtidig beholder begge eksemplene sin tilsiktede brodd mot jødene, som ikke var videre opptatt med sitt forhold til Guds kall til omvendelse, men bare med hva de kunne oppnå etter sine gjerninger. Men her var det altså apostelens mål å knuse all tanke om hva vi kan oppnå med våre gjerninger. Det var Guds frie vilje at det folket som hadde syndet så gruffullt i ørkenen, likevel skulle benådes, bare de ydmyket seg. Men at Faraos derimot skulle forherdes, utelukkende fordi han motsatte seg Guds kall til omvendelse. Dessuten, hvem Gud vil benåde, og på den andre side forherde, det er noe vi finner forkynt over alt i Skriften.

Skriften lærer at Gud på grunn av sin store kjærlighet "vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse". Men viser også at når han da har den forferdelige viljen med enkelte mennesker at de skal forherdes og fortapes, så har denne rettferdighetens straffende vilje sin grunn i

en motstand mot nåden. Enten med bakgrunn i noe disse menneskene allerede har bevist, eller i noe Gud kjenner til på forhånd (kap. 8: 29). Likevel ser vi flere eksempler i Skriften på at Guds vilje omtales uten at det gis noen slik inngående forklaring. I Mat 11: 27 sier f. eks. Kristus: "Alle ting er overgitt til meg av min Far, og ingen kjenner Sønnen uten Faderen. Heller ikke kjenner noen Faderen uten Sønnen og den Sønnen vil åpenbare ham for". Her forkynner han bare sin vilje om hvem det er som skal få kjenne Faderen: "den Sønnen vil åpenbare ham for".

Men hvis noen skulle oppfatte dette som at denne viljen ikke tar noe som helst hensyn til hvordan det står til med det enkelte menneske, så bør de lese hva Jesus sier i det nest siste verset foran ovennevnte (v. 25): "Jeg takker deg, Far, himmelens og jordens Herre, at du har skjult dette for vise og kloke, og åpenbart det for umyndige". Der får vi høre at det var avhengig av et visst forhold hos menneskene, om han skulle åpenbare sin sannhet for dem, eller tvert imot skjule den. Derfor er det så rett, det noen eldre lærere har sagt om denne teksten: "Gud forbarmer seg over den han vil, og forherder den han vil. Men hvem det er Gud vil forbarme seg over, og hvem han vil forherde, det lærer Paulus og hele Skriften oss klart nok andre steder". Måtte vi da bare alle sammen, både i liv og lære, bøye oss for Guds åpenbarte vilje. Så kan jeg være helt sikker på at jeg får være en av dem Gud vil forbarme seg over.

Så ser du kanskje at syndene dine er like så store som når Israels folk ved selveste Sinai-fjellet støpte en avgud i trass mot Guds første bud. Eller så store som Davids synder; han, som etter all den nåde han hadde fått motta, både drev hor og myrdet. Eller som Paulus' synder; han som forfulgte og drepte Jesu venner. - Hør: Alt vil du likevel få tilgivelse for. Det er ikke noe som helst som skal kunne forhindre Guds barmhjertighet - hvis du nå bare tar din tilflukt til barmhjertighetens evige grunnvoll: Kristi forsoning. For "han viser miskunn mot den han vil, og forherder den han vil". Og han vil miskunne seg over hver eneste én som tar sin tilflukt til Sønnen!

Vil du derimot ikke bøye deg for denne åpenbare sannheten, men bare står imot nådens kall, da er det ingen dyd, fromhet eller rettferdighet som hjelper deg. Du vil komme til å stå under Guds vrede, og vil forblindes og forherdes fram mot en evig fortapelse. Ja, selv om du så har gjort markert gode gjerninger, og levd som den alvorligste kristne. For "den Gud vil, den forherder han". Og han vil forherde hvert eneste menneske som forherder seg mot hans kall til å omvende seg og tro. Det er altså dette apostelen vil forkynne jødene, uten mer inngående forklaring. Men dette vil Herren også ha talt til oss alle. Må Gud gi oss nåde til å høre hans stemme i tro og lydighet!